

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebinska. 19. Zahvala svetega očeta Benedikta XV. za božični in novoletni pozdrav ter za Petrov novčič. — 20. Brzjavka Frančišku kardinalu Bourne. — 21. O zakramentu svete birme. 1. Določbe novega cerkvenega zakonika o birmi. 2. Naznanilo dne-
vov in postaj za kanoniško obiskovanje in za delitev svete birme v letu 1919. 3. Navodila zastran birmovanja in kanoniškega obisko-

vanja v letu 1919. — 22. Besedilo katekizma izpremenjeno po cerkvenem zakoniku. — 23. Ordinacija in ordinandi v letu 1919. — 24. Navodila za vloge na kn. šk. Lavantinski ordinariat. — 25. Opremljenje prošenj za izpregled zakonskih zadržkov. — 26. Podpora pogorelcem v Pletterju župnije sv. Lovrenca na Dravskem polju.

19.

Zahvala svetega očeta Benedikta XV. za božični in novoletni pozdrav ter za Petrov novčič.

Dne 20. decembra 1918 so prevzvišeni gospod knezoškof Lavantinski odposlali svetemu očetu Benediktu XV. pozdravno pismo k božičnim praznikom in k novemu letu 1919. Pismu je bila priložena miloščina, nabrana v Lavantinski škofiji leta 1918 za potrebščine apostolskega Sedeža.

Kot odgovor na pozdrav so naš premilostljivi Nadpastir dne 20. februarja 1919 prejeli naslednji dopis:

Segreteria di Stato di Sua Santità. Dal Vaticano, die 31. Ianuarii 1919. Nr. 86.808. Da citarsi nella risposta.

Illustrissime ac Reverendissime Domine!

Propitia occasione arrepta Nativitatis Domini Nostri novique adventantis anni, ad Solium Augusti Pontificis omnium votorumque obsequium deponere tibi placuit, simulque venerationis adhaesionisque testimonium renovare addita quoque filialis caritatis significatione, Petrianam dico Stipem in ista dioecesi ad sublevandas Apostolicae Sedis tenuitates pie corrogatam.

Haec omnia Beatissimo Patri iucunda obvenerunt, tuam enim gregisque Lavantini non imminutam praesentibus adversitatibus pietatem in Romanum Pontificem atque in Apostolicam Sedem ipsa testantur.

Gratias igitur quam plurimas agit Sanctissimus Dominus, filiorumque amorem paterna caritate rependens, tibi, clero fidelibusque universae dioeceseos Apostolicam Benedictionem peramanter in Domino elargitur.

Hanc ego opportunitatem nactus, sensus existimationis maximae in Te meae confirmo, quibus sum ac permanere gaudeo Amplitudini Tuae addictissimus

P. Card. Gasparri.

Dne 20. marca 1919 pa je došlo nastopno pismo:

Segreteria di Stato di Sua Santità. Dal Vaticano, die 24. Februarii 1919. Nr. 87.560. Da citarsi nella risposta.

Illustrissime ac Reverendissime Domine!

Boni istius dioecesis fideles, filiali pietate impuls, ut communis Patris indigentiae occurrerent, te duce et auctore, conspicuam summam pie devoteque corrogatam, Sanctitati Suae mittendam curarunt.

Quum autem hac ratione clarum praebuerint Augusto Pontifici venerationis caritatisque argumentum, esse non poterat quin eorum oblationem Sanctitas Sua benigna voluntate acciperet.

Qua de re debitas gratias singulis oblatores Sanctissimus Dominus persolvit, et filiorum observantiam paterna dilectione rependens, tibi, clero populoque pastoralis tuae vigilantiae concredito Apostolicam Benedictionem libenti animo impertit.

Haec tibi renuntians, sensus existimationis maximae in te meae confirmo, quibus sum et permanere gaudeo Amplitudini Tuae addictissimus

P. Card. Gasparri.

Brzójavka Frančišku kardinalu Bourne.

Dne 10. marca 1919 je presvetli gospod Frančišek kardinal Bourne ob mejah Lavantinske škofije potoval v Rim. Naš premilostljivi Nadpastir so mu ob tej priložnosti poslali ta le telegram:

Eminentissimo Domino Francisco Cardinali Bourne
Ljubljana.

Eminentia Tua Reverendissima, per confinia dioecesis Lavantinae proficiscens, excipiat salutationem homa-

gialem a Praesule, Capitulo Cleroque Lavantino! Deus dives in misericordia saluum custodiat Illustrissimum Cardinalem in itinere ad limina Apostolorum, benedicat cunctis Tuis studiis in favorem rei nostrae atque incolumem Te reducat in inclytam Patriam! Eminentiae Tuae Celsissimae addictissimus servitor

Dr. Michael Napotnik,
Lavantinorum Episcopus.

O zakramentu svete birme.

1. Določbe novega cerkvenega zakonika o birmi.

Can. 780. Sacramentum confirmationis conferri debet per manus impositionem cum unctione chrismatis in fronte et per verba in pontificalibus libris ab Ecclesia probatis praescripta.

Can. 781. § 1. Chrisma, in sacramento confirmationis adhibendum, debet esse ab Episcopo consecratum, etiamsi sacramentum a presbytero, ex iure vel ex apostolico indulto, ministretur. — § 2. Unctio autem ne fiat aliquo instrumento, sed ipsa ministri manu capiti confirmandi rite imposita.

Caput I. De ministro confirmationis. Can. 782. § 1. Ordinarius confirmationis minister est solus Episcopus. — § 2. Extraordinarius minister est presbyter, cui vel iure communi vel peculiari Sedis Apostolicae indulto ea facultas concessa sit. — § 3. Hac facultate ipso iure gaudent, praeter S. R. E. Cardinales ad normam can. 239. § 1. n. 23, Abbas vel Praelatus nullius, Vicarius et Praefectus Apostolicus, qui tamen ea valide uti nequeunt, nisi intra fines sui territorii et durante munere tantum. — § 4. Presbyter latini ritus cui, vi indulti, haec facultas competat, confirmationem valide confert solis fidelibus sui ritus, nisi in indulto aliud expresse cautum fuerit. — § 5. Nefas est presbyteris ritus orientalis, qui facultate vel privilegio gaudent confirmationem una cum baptismo infantibus sui ritus conferendi, eandem ministrare infantibus latini ritus.

Can. 783. § 1. Episcopus in sua dioecesi hoc sacramentum etiam extraneis legitime ministrat, nisi obstet expressa proprii eorum Ordinarii prohibitio. — § 2. In aliena dioecesi indiget licentia Ordinarii loci saltem rationabiliter praesumpta, nisi agatur de propriis subditis, quibus confirmationem conferat privatim ac sine baculo et mitra.

Can. 784. Presbytero quoque licet, si apostolico locali privilegio sit munitus, in designato sibi territorio

confirmare etiam extraneos, nisi id ipsorum Ordinarii expresse vetuerint.

Can. 785. § 1. Episcopus obligatione tenetur sacramentum hoc subditis rite et rationabiliter petentibus conferendi, praesertim tempore visitationis dioecesis. — § 2. Eadem obligatione tenetur presbyter, privilegio apostolico donatus, erga illos quorum in favorem est concessa facultas. — § 3. Ordinarius, legitima causa impeditus aut potestate confirmandi carens, debet quoad fieri possit, saltem intra quodlibet quinquennium providere, ut suis subditis hoc sacramentum administretur. — § 4. Si graviter neglexerit sacramentum confirmationis suis subditis per se vel per alium ministrare, servetur praescriptum can 274, n. 4.

Caput II. De subiecto confirmationis. Can. 786. Aquis baptismi non ablatus valide confirmari nequit; praeterea ut quis licite et fructuose confirmetur, debet esse in statu gratiae constitutus et, si usu rationis polleat, sufficienter instructus.

Can. 787. Quanquam hoc sacramentum non est de necessitate medii ad salutem, nemini tamen licet, oblata occasione, illud negligere; imo parochi curent, ut fideles ad illud opportuno tempore accedant.

Can. 788. Licet sacramenti confirmationis administratio convenienter in Ecclesia Latina differatur ad septimum circiter aetatis annum, nihilominus etiam antea conferri potest, si infans in mortis periculo sit constitutus, vel ministro id expedire ob iustas et graves causas videatur.

Can. 789. Confirmandi, si plures sint, adsint primae manu impositioni seu extensioni, nec nisi expleto ritu discedant.

Caput III. De tempore et loco confirmationis conferendae. Can. 790. Hoc sacramentum quovis tempore conferri potest; maxime autem decet illud administrari in hebdomada Pentecostes.

Can. 791. Licet proprius confirmationis administrandae locus ecclesia sit, ex causa tamen, quam minister iustam ac rationabilem iudicaverit, potest hoc sacramentum in quolibet alio decenti loco conferri.

Can. 792. Episcopo ius est intra fines suae dioecesis confirmationem administrandi in locis quoque exemptis.

Caput IV. De patrinis. Can. 793. Ex vetustissimo Ecclesiae more, ut in baptismo, ita etiam in confirmatione adhibendus est paterinus, si haberi possit.

Can. 794. § 1. Patrinus unum tantum confirmandum aut duos praesentet, nisi aliud iusta de causa ministro videatur. — § 2. Unus quoque pro singulis confirmandis sit patrinus.

Can. 795. Ut quis sit patrinus, oportet: 1.º Sit ipse quoque confirmatus, rationis usum assecutus et intentionem habeat id munus gerendi; 2.º Nulli haereticae aut schismaticae sectae sit adscriptus, nec ulla ex poenis de quibus in can. 765, n. 2 per sententiam declaratoriam aut condemnatoriam notatus (excommunicatus aut infamis infamia iuris aut exclusus ab actibus legitimis, nec sit clericus depositus vel degradatus); 3.º Non sit pater, mater, coniux confirmandi; 4.º A confirmando eiusve parentibus vel tutoribus vel, hi si desint aut renuant, a ministro vel a parocho sit designatus; 5.º Confirmandum in ipso confirmationis actu per se vel per procuratorem physice tangat.

Can. 796. Ut quis licite ad patrini munus admittatur, oportet: 1.º Sit alius a patrino baptismi, nisi rationabilis causa, iudicio ministri, aliud suadeat, aut statim post baptismum legitime confirmatio conferatur; 2.º Sit eiusdem sexus ac confirmandus, nisi aliud ministro in casibus particularibus ex rationabili causa videatur; 3.º Serventur praeterea praescripta can. 766.

Can. 797. Etiam ex valida confirmatione oritur inter confirmatum et patrinum cognatio spiritualis, ex qua patrinus obligatione tenetur confirmatum perpetuo sibi commendatum habendi eiusque christianam educationem curandi.

Caput V. De collatae confirmationis adnotatione et probatione. Can. 798. Nomina ministri, confirmatorum, parentum et patrinorum, diem ac locum confirmationis parochus inscribat in *peculiari libro*, praeter adnotationem in libro baptizatorum de qua in can. 470, § 2.

Can. 799. Si proprius confirmati parochus praesens non fuerit, de collata confirmatione minister vel per se ipse vel per alium quamprimum eundem certiores faciat.

Can. 800. Ad collatam confirmationem probandam, modo nemini fiat praeiudicium, satis est unus testis omni exceptione maior, vel ipsius confirmati iusiurandum, nisi confirmatus fuerit in infantili aetate.

2. Naznanilo dnevov in postaj za kanoniško obiskovanje in za delitev zakramenta svete birme v letu 1919.

Dekanat Maribor na desnem dravskem bregu.

1. Dne 18. maja sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Sv. Lavrenciju nad Mariborom. — 2. Dne 19. maja sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Sv. Mariji v Puščavi. — 3. Dne 20. maja sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Materi božji v Rušah. — 4. Dne 21. maja sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Sv. Jakobu v Lembahu.

Dekanat Velika Nedelja.

1. Dne 29. maja birmovanje in kanoniško obiskovanje pri Sv. Jakobu v Ormožu. — 2. Dne 30. maja birmovanje in kanoniško obiskovanje pri Sv. Duhu v Središču. — 3. Dne 31. maja sveta birma in kanoniška vizitacija pri Sv. Miklavžu poleg Ormoža. — 4. Dne 1. junija sv. birma in kanoniška vizitacija ter posvečenje novega velikega altarja pri Vseh Svetih (Svetinje). — 5. Dne 2. junija sveta birma in kanoniška vizitacija pri Sv. Tomažu poleg Ormoža. — 6. Dne 3. junija sveta birma in kanoniška vizitacija pri Sv. Trojici ali Veliki Nedelji.

Dekanat Zavrče.

1. Dne 14. junija sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Sv. Miklavžu v Zavrču. — 2. Dne 15. junija sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Sv. Barbari pri Borlu. — 3. Dne 16. junija sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Sv. Vidu pri Ptuj. — 4. Dne 17. junija sveta birma in kanoniško obiskovanje pri Sv. Trojici v Haložah.

Dekanat Staritrč.

1. Dne 21. junija birmovanje in vizitacija pri Sv. Janezu pri Spodnjem Dravogradu. — 2. Dne 22. junija birmovanje in vizitacija pri Sv. Elizabeti v Slovenjgradu. — 3. Dne 23. junija birmovanje in vizitacija pri Sv. Pankraciju v Staremtrgu. — 4. Dne 24. junija birmovanje in vizitacija pri Sv. Martinu niže Slovenjgrada. — 5. Dne 25. junija birmovanje in vizitacija pri Sv. Ilju pod Turjakom. — 6. Dne 26. junija birmovanje in vizitacija pri Sv. Florijanu v Doliču.

3. Navodila zastran birmovanja in kanoniškega obiskovanja v letu 1919.

Slabih časov in hudih dnevov kot posledic večletne grozne vojske še sicer ni konec, toda birmovanja in kanoniškega obiskovanja ne kaže opuščati. Pa vršiti se mora ta obisk tako, kakor terja resnobni čas. Ker vsled vojne še nimam popolnoma zdravih služabnikov, bom bržčas, kakor v vojnih letih, potoval samole s svojim kn. šk. tajnikom. Samo ob sebi je umevno, da

bodi postrežba čisto preprosta. Zadovoljen sem z najpreprostejšo pripravo. Če bi trebalo, bi prinesel vsakdanji kruh s seboj. Vse šumne ali potratne prireditve, kakor godba, razsvetljava ali streljanje, stavljenje slavalokov, drevesc in kar je temu podobnega se naj opusti. Prijazni, odkritosrčni pozdravi bodo gotovo vsakega zadovoljili. Zavoljo vožnje ni treba posebnih skrbi. Zado-
stuje tudi enovprežni voz, kakor je že zadoščeval.

Vsi potrebujemo v tem vihnem in nevarnem času skupne molitve, vsaksebne tolažbe, zlasti pa vzveličavne okrepčave po svetih zakramentih. Tudi naši ljubi rajni na pokopališčih, zlasti častno padli vojščaki, čakajo naših pobožnih molitev.

Na opravičene želje in predloge glede na dneve in postaje kanoniške vizitacije in birmovanja, razpisane v odloku z dne 18. marca 1919 št. 1369, se bom po možnosti prav rad oziral, ako se mi le o pravem času naznanijo. Naglašam še posebej, da bi, če le mogoče, z veseljem rad ustregel blagi želji po delitvi svete birme v farah, ki niso v tem odloku imenovane. Ko bi se kje to želelo, bi Mi naj č. gg. dušni pastirji poročali o tem kmalu po prejemu pričujočih navodil.

V župnijah, kamor dojdem na predvečer birme, bode, če le mogoče, nemudoma v cerkvi izkušnja šolske mladine iz veronauka. Kamor pa dospem še le v jutro na dan birmovanja, tam se vrši šolska kateheza po sveti maši (in pridigi), če razmere niso takšne, da bi šolarska izkušnja morala biti pred začetkom svetega opravila. Častiti dušni pastirji naj o tem sami določijo, kar se jim zdi primerno. Sicer sem pa tudi pripravljen, topot opustiti kateheze šolske mladine, zlasti v tistih krajih, kjer so šole zaprte ali kjer bi se vsled vojske neugodne razmere do tedaj ne izboljšale.

Pogoji, pod katerimi smejo birmanci biti pripuščeni k sveti birmi, so častiti duhovščini dobro znani; zlasti da morata sleherni birmanec in vsaka birmanka imeti birmski listek. Sicer pa se nahaja natančen tozadevni podtek v XXXVII. poglavju „De sacramento Confirmationis“ v sinodalni knjigi: *Actiones et constitutiones Synodi dioecessanae anno 1900 celebratae*. Marburgi, 1901. Pagg. 299—309.

Če so botri od doma, naj se skrbi za namestnike, ki se naprimer stari možje ali mlajši fantje, že birmani. Tudi dušni pastirji so lahko namestniki botrov. Novi Codex iuris canonici določa v can. 766. num. 5 in can. 796. num. 3, da tisti, ki so višje svete redove (subdia-konat, diakonat in presbyterat) prejeli, ne smejo brez dovoljenja ordinarijevega (nisi accedat expressa Ordinarii proprii licentia) biti botri krstni ali birmški. Za leto 1919 podelim častivrednim duhovnikom rečeno dovoljenje.

Lepih novih oblek ni ravno treba delati za birmance. Otrokom zadostuj majhno darilo — ali tudi no-

beno. Naj se pa na dušno pripravo bolj pazi in gleda! Želim, da bi vsi prav mnogo duhovnega in srčnega veselja užili.

Fideles expresse edoceantur, confirmationis sacramentum a Christo Domino non eum in finem institutum fuisse, ut Ecclesia fieret veluti palaestra, in qua magnificae vestes cum pretioso contenderent ornatu. Hinc pauperimi quoque ne abstineant ab hoc sacramento sub praetextu indigentiae ac miseriarum.

Vestis quotidiana sufficit et pedes discalceati, si aliter fieri nequit; cum Dominus non ad indumenta et calceamenta respiciat, sed ad cor et ad animam confirmandam. Neque pudeat parentes filium et filiam pristina veste indutos Episcopo confirmani praesentare.

Confirmandi ne ad dona materialia patrinorum reflectant, sed potius oculos vertant in dona Spiritus Sancti, quae pretiosiora sunt auro et margaritis. Matrinae vero, munus hoc praeclarum suscepturae, ecclesiam ingrediantur virtutibus plenae potius quam reticulis, serica et adamantibus ornatae!

V župnijah, kjer ne bom delil zakramenta svete birme, naj mnogočastiti gg. dekanji že prej opravijo, kakor vsako leto, kanoniško vizitacijo ter Mi naj poročajo o njej, še preden obiščem dotični dekanat.

Birmanci tistih župnij, v katerih zaradi raznih težav in tudi zavoljo svoje bolehnosti in velike slabosti, (vsled katere Mi morebiti tudi ne bo mogoče, dan za dnevom pridigovati), na svojo žalost ne bom birmoval, naj po navodilu svojih dušnih pastirjev pridejo k birmi, kamor jim po krajevnih razmerah najbolj sodi, kamor jim najbolj kaže.

V duhovniji, kjer delim sveto birmo, ne sme biti na dan svetega opravila v nobeni gostilni godba, in že celo ne ples, kar še veliko bolj velja za sedanje bridke čase. Kjer bi bilo pričakovati takovrstnih veselje, tam ne bi mogel prevzeti nobenega svetega opravila; globoko v srcu bi namreč moral obžalovati, ako bi delitev svete birme dala tudi samole priložnost h kakršnimkoli neredom. Sicer bi pa morebiti v teh dnevih solz in žalosti zadostovalo le doma nekoliko pogostbe.

Nadalje pripomnim, da ne bi kazalo dati izpregleda od postne postave za župnije, v katerih morebiti delim sveto birmo v petek ali na drug postni dan, česar pa se kolikor mogoče izogibljem. Zavoljo pičlosti živil pa hodi letos mesojeda dovoljena v duhovnijah, kjer bi birmal ob petku ali ob drugem postnem dnevu.

Tudi opomnim častite dušne pastirje, da naj povsod oznanijo s pridržnice, da morajo po končanem birmovanju brez izjeme vsi birmanci in vse birmanke zopet biti v cerkvi pri sklepni molitvi, brez katere bi ostal zakrament svete birme vsaj nepopoln. V ta namen se naj da o pravem času tudi znamenje s cerkvenim zvonom. Novi

Codex iuris canonici pravi v can. 789: *Confirmandi ad sint primae manuum impositioni, nec nisi expleto ritu discedant.*

K sklepu svetega opravila bom vsled oblasti, ki sem jo prejel od svetega očeta Pija X. blagega spomina o priložnosti zasebne avdijske dne 6. aprila 1905, podelil apostolski blagoslov, po katerem zadobijo vsi zbrani verniki popolni odpustek, ako vredno prejmejo zakramenta svete pokore in presvetega rešnjega Telesa ter molijo na namen svetega očeta, rimskega papeža.

Kjer bi trebalo škofovskih opravil, na primer posvečenja altarjev in kelihov ali

blagoslovljenja bander, slik, križev itd., od tam bi se naj vnaprej to pravočasno in pisмено naznanilo škofijstvu, da se priskrbijo potrebne priprave.

Končno priporočim pazljivo branje poglavja XXXVII. (De sacramento Confirmationis) in poglavja LI. (De canonica dioecesis visitatione) škofijske sinode iz leta 1900. (Str. 299—309 in 493—523).

Veni Creator Spiritus, reple tuorum corda fidelium!

V Mariboru, na god sv. Jožefa, dne 19. marca 1919.

† Mihael,
nadpastir.

22.

Besedilo katekizma izpremenjeno po cerkvenem zakoniku.

Nove določbe cerkvenega zakonika terjajo nekatere izpremembe v besedilu katekizma. Dokler se ne bo katekizem na novo ponatisnil, naj si dušni pastirji sami začrtajo v njem naslednje popravke.

Vpr. 477. (Vel. kat.) 5. Ne obhajaj ženitve s slovesno poroko o prepovedanih časih. (Can. 1108. § 2).

483. Katera sta zapovedana praznika Matere božje?

Zapovedana praznika Matere božje sta: Marijino spočetje in Marijino vnebovzetje. (Can. 1247. § 1).

484. Zapovedani prazniki svetnikov so: praznik sv. Jožefa, praznik sv. apostolov Petra in Pavla in praznik Vseh svetnikov. (Can. 1247. § 1).

495. Post, ki ga zaukazuje Cerkev, je trojen:

1. post, pri katerem se zdržimo mesnih jedi;

2. post, pri katerem se zdržimo mesnih jedi ter si ob enem pri jedi pritrgamo tako, da se samo enkrat na dan najemo do sitga, in sicer ne pred poldnem. Vendar je pa dovoljeno, zaužiti nekaj jedi zjutraj in zvečer;

3. post, pri katerem si samo pri jedi pritrgamo;

496. Zdržati se mesnih jedi, smo dolžni vsak petek.¹ (Can. 1252. § 1).

497. Zdržati se mesnih jedi ter si ob enem pritrgati, smo dolžni:

1. pepelnično sredo, petke in sobote² štiridesetdanskega posta;

2. kvatrne dni (sredo, petek in soboto);

3. na bilje ali dneve pred Binkoštimi, pred praznikom Marijinega vnebovzetja in Vseh svetnikov in pred Božičem. (Can. 1252. § 2).

Med vpr. 497 in 498 je treba vrniti novo vprašanje:

497 a. Katere dni smo dolžni, si samo pri jedi pritrgati?

Samo pri jedi si pritrgati, smo dolžni vse druge dni štiridesetdanskega posta, ob katerih ni obenem zapovedano, se zdržati mesnih jedi; ob nedeljah pa je dovoljeno se večkrat nasititi. (Can. 1252. § 3).

¹ Če pride zapovedan praznik na petek, izvzemši dobo štiridesetdanskega posta, preneha vsak post. (Can. 1252. § 4).

² Na Veliko soboto preneha od poldneva naprej vsak post. (Can. 1252. § 4).

498. Zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedi je dolžan vsak vernik, ki je dopolnil 7. leto in ga ne izgovarja kak opravičen vzrok, na primer: bolezen, revščina ali kaj takega. (Can. 1254. § 1).

499. Kdo je dolžan, zapovedane postne dni si pri jedi pritrgati?

Zapovedane postne dni si pritrgati pri jedi, je dolžan vsak vernik, ki je dovršil 21. leto in še ni nastopil 60. leta ter ga ne izgovarja opravičen vzrok. (Can. 1254. § 2).

500. Cerkev olajšuje postno zapoved z večjimi ali manjšimi izpregledi, katere podeljujejo škofje, pooblaščen od svetega očeta, iz opravičenih vzrokov ali celim škofijam ali posameznim vernikom. Tudi župniki imajo oblast, dav posebnih slučajih iz pravičnega vzroka posameznim vernikom in posameznim družinam svoje župnije izpregledajo postno zapoved. (Can. 1245. § 1).

Pripomba. Katekizem mora podati splošno cerkveno postavo; zato morajo dušni pastirji in katehetje škofijsko postavo vernikom in učencem posebe razložiti.

505. Peta cerkvena zapoved se glasi: „Ne obhajaj ženitve s slovesno poroko o prepovedanih časih“.

506. Peta cerkvena zapoved prepoveduje, obhajati slovesno ženitovanje v prepovedanem času, to je od prve adventne nedelje do Božiča in od Pepelnične srede do Velike noči. (Can. 1108. § 2).

Opomba 2 se črta.

555. O krstnih botrih je posebno pomniti, da postanejo krščencu nekako duhovni starši, in da zato ne morejo z njim skleniti zakona. (Can. 768).

573. 3. Postanejo z birmancem duhovno sorodni. To sorodstvo pa ni zakonski zadržek. (Can. 797, 1079).

713. Vse od svetega očeta podeljene odpustke moremo po priprošnji nakloniti tudi vernim dušam v vicah, ako ni nasprotnih določbe. (Can. 930).

739. Zakonsko zvezo naredita nedopuščeno: razlika v veri med kristjani in navadna obljuba čistosti; neveljavno pa: sorodstvo in svaštvo v določenih kolenih, duhovno sorodstvo itd.

Ordinacija in ordinandi v letu 1919.

Z ozirom na ordinariatske odloke z dne 5. junija 1854 št. 1022/3 in z dne 31. maja 1855 št. 1043/4 ter po naročilu Tridentinskega zbora (sess. XXIII. c. 5. de ref.) kakor tudi s pogledom na cap. LXXI. „De sacramento Ordinis sacerdotalis“ v Ecclesiae Lavantinae Synodus dioecesana anno 1903 coadunata. Marburgi, 1904. Pag. 504. num. 4 in prav posebno na tozadevne določbe novega cerkvenega zakonika (can. 949, 975, 976, 977, 978) se s tem naznani, da se bodo višji ali sveti redi v tukajšnji stolni in mestno-župnijski cerkvi delili in sicer prvi višji red ali subdijakonat dne 1. maja, drugi višji red ali dijakonat dne 25. maja, in tretji višji red ali sveto mašniško posvečenje dne 30. junija 1919.

Prva tonzura ali obstrižba se bo delila dne 22., prva dva nižja reda dne 24., zadnja dva nižja reda pa dne 26. aprila 1919.

Višje, svete rede prejmeta ta le gojenca kn. šk. Lavantinskega bogoslovnega semenišča iz IV. letnika gospoda:

Babšek Jožef iz Makol in Močnik Vincenc od Sv. Antona v Slov. goricah.

Gg. bogoslovci III. letnika odslej glasom določbe novega cerkvenega zakonika (can. 976) ne bodo več prejeli sv. mašniškega posvečenja, ki se naj ne podeli pred potekom prvega polletja četrtega letnika bogoslovnih študij (§ 2). Na prošnjo kn. šk. ordinariata v tej zadevi z dne 11. marca 1918. št. 1031, opremljeno s tehtnimi razlogi, je sv. Stolica v reskriptu z dne 20. maja 1918. št. 69/18 prevzvišenega Ordinarija samo za dve leti pooblastila, da smejo posvetiti tretjeletnike, obenem pa je pripomnila, da naj le skrbijo, da se bo izvršilo to, kar je predpisano v novem cerkvenem zakoniku pod števil. 976.

To se naj velikonočno nedeljo, dne 20. aprila t. l. s pridržnic oznani vernemu ljudstvu z opominom, da naj prosi Boga za poklicu zveste duhovnike, naj pa tudi nihče ne prikriva, če ima zoper posvetitev imenovanih dveh novoposvečencev opravičen ugovor.

Ne da se dvomiti, da je zlasti dandanes, v časih po grozni svetovni vojski, treba prositi Boga za dobre, poklicu zveste, za svete duhovnike; saj je prazna učnost, ničemurna blesteča zgovornost, ničemuren bister razum, ničemuren vsak uspeh, ako duhovnika ne krasi sveto življenje po besedah Vzveličarjevih: „Estote ergo et vos perfecti, sicut et Pater vester coelestis perfectus est.“ (Matth. 5, 48.) Nikdar pač naj ne pozabijo novoposvečenci, da more eden sveti duhovnik dežele in ljudstva pripeljati k Bogu, ravno tako pa tudi slab duhovnik narode odtrgati od svete Cerkve ter tako sebe in tisoče drugih pahniti v večno pogubljenje.

Daj Bog, da bi bil dan svetega mašniškega posvečenja ordinandom k večni blaženosti, ne pa k večnemu pogubljenju! Na njih naj se uresniči beseda, ki jo je sv. evangelist Lukež zapisal o rojstvu sv. Janeza krstnika: „In nativitate eius multi gaudebunt“ (Luc. 1, 46), ne pa pretresujoče gorje, ki ga je Bog izrekel po preroku Ezehielu: „Vae pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos!“ (Ezech. 34, 2).

Daj Bog, da novoposvečenci vsekdar ohranijo kromno in biser čednosti, sveto čistost kot gotovo sredstvo, ki vodi k svetosti in popolnosti. S sveto čistostjo pa še naj družijo gorečnost v molitvi, neprenehano samozatajevanje in vročo vnemo za vzveličanje duš. Tedaj bodo kot duhovniki ob smrtni uri in na sodnji dan božjemu Sodniku mogli kazati na vse duše, ki so jim bile izročene, ter z veselim sreem reči: „Quos dedisti mihi, non perdidisti ex eis quemquam.“ (Joan. 18, 19).

Kar se tiče ordinacije klerikov-redovnikov, ki bi naj bili posvečeni obenem z gojenci kn. šk. bogoslovnega semenišča, se s tem odredi, da naj častita samostanska predstojništva za svoje klerike prošnje v svrhu podelitve višjih redov izročijo kn. šk. ordinariatu vsakikrat mesec dni poprej, da se morejo isti z bogoslovci kn. šk. semenišča vred v cerkvenem uradnem listu pravočasno oznaniti.

I. Takovšne prošnje se imajo opremiti z naslednjimi listinami: 1. s krstnim listom klerika-ordinanda, 2. z izpričevalom o uspehu pri izpitih iz že predelanih bogoslovnih študij in o znanosti iz mašnih obredov.

V tem oziru določuje decretum S. Congr. Episc. et Regul. de die 4. Novembris 1892 „Auctis admodum“ num. VI. (Glej cerkveni zaveznik za Lavantinsko škofijo, 1892. Štev. VI. odstavek I): „Professi tum votum sollemnium tum simplicium (in Congregationibus) ab Ordinariis locorum ad Sacros Ordines non admittantur, nisi, praeter alia a iure statuta, testimoniales litteras exhibeant, quod saltem per annum sacrae Theologiae operam dederint, si agatur de subdiaconatu, ad minus per biennium si de diaconatu et quoad presbyteratum saltem per triennium, praemisso tamen regulari aliorum studiorum curriculo.“ Tozadevajoči kanon 976 novega cerkvenega zakonika pa še izpopolnjuje ta dekret, ko zaukazuje: „Subdiaconatus ne conferatur, nisi exeunte tertio cursus theologici anno; diaconatus, nisi incepto quarto anno; presbyteratus, nisi post medietatem eiusdem quarti anni.“ (§ 2).

3. Se naj prošnja opremi z izjavo od dotičnega klerika lastnoročno pisano in podpisano ter od redovnega predstojnika koramizirano, s katero se potrjuje, da je prosilec storil redovne obljube, kar je tudi potrebno, da se zagotovi *titulus ordinationis*. (Glej o tem dekret „Auctis admodum“ num. I et II).

Ta izjava se naj sestavi z naslednjim besedilom:

Ego infrascriptus N. N., natus (ubi et quando), Dei favente gratia in sacrum Ordinem N. susceptus et die ... anni ... veste religiosa indutus, postquam, anno Novitiatus rite expleto, per tres annos continuos, id est a die ... anni ... in votis simplicibus steti, sollemnem votorum religiosorum professionem rite et per omnia libere in manus legitimi Superioris mei emisi die ... anni ...

In cuius rei testimonium propriae manus subscriptionem adiungo.

(Locus et dies).

Coram me N. N.,

Superiore.

N. N.

clericus et Ordinum Sacrorum
candidatus.

Nadalje se naj priloži: 4. Izpregledni odlok, ako je bil klerik iregularen. 5. Opis ordinanda, ki naj vsebuje njega ime in priimek, dan, mesec in leto njegovega rojstva, imena staršev in kraj, kjer se naj klerik oznani. 6. *Litterae dimissoriae et testimoniales*, ki ž njimi redovni predstojnik klerika odpusti pristojnemu škofu v svrhu podelitve posvečenja ter napiše postavno zaukazano izpričevalo.

Po Gasparri-ju (*Tractatus canonicus de sacra ordinatione*, II. alleg. II. num. 4. p. 421 sq) se utegnejo isti morda tako le glasiti:

Litterae dimissoriae et testimoniales.

Cum iuxta apostolicas sanctiones nemo regularium ad quoscunque ordines absque expressa in scriptis suorum Superiorum licentia promoveri possit: hinc tenore praesentium dilecto nobis in Christo N. N. in nostro Ordine (vel Congregatione) ... die ... anni ... expresse et libere (sollemniter) professo ac in domo seu conventu N. de familia existenti, qui in saeculo vocabatur N. N., licentiam et facultatem impertimur, ut Excelleatissimo et Reverendissimo Domino N. N. Principi-Episcopo Lavantino, ad quem has litteras dirigimus, se praesentet, precamurque Amplitudinem suam, ut eum ad sacrum Subdiaconatus (*Diaconatus, Presbyteratus*) ordinem pro necessitate et utilitate Ordinis nostri in titulum ... promovere dignetur.

Quod enim ad morum probitatem spectat, eundem clericum nostrum dignum iudicamus testamurque insuper, ipsum ex legitimo matrimonio procreatum, sacro fonte delibutum, chrismate confirmatum, scientia sufficienti exornatum, ad quattuor minores Ordines iam die ... anni ... promotum esse nec non exercitiis spiritualibus vacasse (vel suo tempore vacaturum esse) omniaque alia requisita habere a legibus ecclesiasticis praescripta.

In quorum fidem hasce litteras propria manu subscripsimus et sigillo officii nostri munivimus.

(Locus et dies.)

L. S.

Subscriptio.

II. Le te navedene priloge se morajo vselej priložiti, če redovni predstojniki prosijo, da se naj njihovim klerikom podelijo višji redi *infra annum scholarem*.

III. Ako bi se naj redovnim klerikom podelila tonzura in nižji redovi bodisi obenem z bogoslovci kn. šk. dub. semenišča bodisi posebič, se mora dotični prošnji priložiti: 1. krstni list dotičnih klerikov, 2. izjava o storjenih navadnih obljubah, 3. eventualno potrebni izpregledni odlok in 4. dimisorijske z zgorajšnjim besedilom (seveda mutatis mutandis).

V prošnji se morajo tudi omeniti dosedanje študije ordinanda.

24.

Navodila za vloge na kn. šk. Lavantinski ordinariat.

Kn. šk. župnijski uradi se opozorijo zastran uradovanja na določbe škofijskih sinod leta 1903 in 1911¹ z naročilom, da se natanko po njih ravnaajo. Kn. šk. dekanijski uradi naj pazijo, da se ti predpisi izpolnjujejo, in naj vloge, ki niso pravilno sestavljene ali so pomanjkljive, vrnejo v popravke.

Glede na vloge v zakonskih zadevah se še posebej pripomni naslednje. V zadnjem času se je večkrat zgodilo, da so se stranke same s prošnjami v zakonskih zadevah obrnile na kn. šk. ordinariat ali pa osebno zglasile v kn. šk. pisarni, ne da bi se mogle izkazati s priporočilom pristojnega župnijskega urada in s potrebnimi listinami.

V takih slučajih ni mogoče strankam ustreči. Zato se naroči kn. šk. župnijskim uradom, da, ako v res nujnih slučajih pošljejo stranke naravnost h kn. šk. ordinariatu, jim razen pravilno sestavljene prošnje, v kateri so navedeni res kanonični vzroki za izpregled, izročijo tudi vse potrebne priloge, kakor rodovnik, ubožno izpričevalo ali pa izjavo o premoženjskem stanju zaročencev s pripombo, da moreta plačati navadno takso, ali pa se omeni zneseček, ki ga moreta in hočeta plačati.² Brez pismenega priporočila ali pismene izjave o zadevi naj župnijski uradi strank ne pošiljajo semkaj.

Po kanonu 1031 cerkvenega zakonika se mora od zakonskih zadržkov poprej izprositi izpregled, potem se smejo šele vršiti oklici. Ako se bodo župnijski uradi ravnali po tem predpisu in o tem obvestili tudi stranke, ne bo nikdar treba zahtevati nujne rešitve prošenj, zlasti še ne brzojavnim potom. To je tembolj potrebno, ker so vsled dekreta *Sacrae Congregationis Consistorialis* z dne 25. apr. 1918¹ prenehale prej podeljene fakultete glede na izpreglede zakonskih zadržkov. Dokler se ne bodo mogle dobiti nove fakultete, bo treba pošiljati prošnje za izpregled na Apostolsko stolico v Rim ali vsaj na Apostolsko nunciaturo na Dunaj. Za to pa je treba več časa.

Opozorijo se pa kn. šk. župnijski uradi na pooblaščenje za izpregled v nujnih slučajih, o katerem govorijo kanoni 1043 do 1046.² Po kanonu 1045 morejo škof pod enakimi pogoji kakor v bližnji smrtni nevarnosti dati izpregled od v kanonu 1043 naštetih javnih in skrivnih zadržkov le v slučaju, če se izve za zadržek, ko je že vse pripravljeno za poroko in se poroka brez velike škode ne more odložiti do časa, da bi se dobil izpregled od Apostolske stolice. Ne velja torej to pooblaščenje v slučaju, ko je zadržek že poprej znan zaročencem in tudi župnijskemu uradu, pa se šele v zadnjem času, ko je dan poroke že določen in za poroko vse pripravljeno, prosi za izpregled. Na take prošnje se odslej ne bo več oziralo, zlasti ne na tozadevne brzojavke.

¹ *Ecclesiae Lavantinae Syn. dioec. an. 1903 coadunata*. Marburgi, 1904. Cap. LXXXVI. pagg. 684—687. — *Operationes et constitutiones Syn. dioec. Lav. an. 1911 congregatae*. Marburgi, 1912. Cap. CLXXXV. pagg. 829—838.

² *Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo*, 1918. Št. XIII. odst. 77. str. 134 in 135.

¹ *Idem*, 1918. Št. XIV. odst. 87.

² *Idem*, 1918. Št. XIII. odst. 77. str. 133 in 134.

25.

Opremljenje prošelj za izpregled zakonskih zadržkov.

Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani, oddelek za notranje zadeve, je v dopisu z dne 12. februarja 1919 št. 1123 prosila, da se obvestijo kn. šk. župnijski uradi o vsebini naslednjega razpisa:

Ker so prošnje za izpregled zakonskih zadržkov sorodstva in svaštva navadno pomanjkljivo opremljene in se radi tega dostikrat strankam na škodo ne morejo takoj rešiti, se naroča primernim potom poskrbeti, da se bodo stranke ravnale strogo po sledečih predpisih.

Prošnje, ki morajo biti pravilno kolkovane in podpisane od obeh zaročencev, naj se vpošljejo naravnost na deželno vlado. Navesti se morajo natančni podatki o rojstvu, stanu in bivališču prošnjikov kakor tudi o kolenu, v katerem sta zaročenca v sorodstvu ali svaštvu, in ako je zaročenec vdovec ali zaročenka vdova, tudi natančni podatki o prvi poroki in o smrti drugega zakonskega.

Ako je zaročenec mladoleten, mora podpisati vlogo tudi oče oziroma varuh s pripombo, da privoli v poroko.

Opomni se, da je izpregled zakonskih zadržkov mogoč le iz važnih razlogov, ki obstojajo glede nameravane poroke in ki se morajo v prošnji navesti.

Vse te naredbe se morajo dokazati z rojstnimi in krstnimi, oziroma poročnimi in smrtnimi listi in glede sorodstva ali svaštva s predložitvijo pregledne tabele (rodovnika), ki jo izda župni urad, ter slednjič pri mladoletnih zaročencih, ki nimajo očeta, še z dovoljenjem sodnijske nadvarstvene oblasti.

Vse v dokazilo potrebne listine se morajo priložiti prošnji. Tudi je treba, da se resničnost navedenih razlogov potrdi od župnega ali občinskega urada. Le v primerih, kadar se kateri izmed zahtevanih matičnih izpiskov nikakor ne morejo prošnji priložiti, zadostuje, ako resničnost dotične navedbe pristojni župni urad potrdi na prošnji ali v prilogi.

Slednjič pa se pripomni, da se mora za mladoletne zaročence v dobi vojaške obveznosti priložiti prošnji tudi ženitveno dovoljenje pristojne vojaške oblasti. —

Kn. šk. župnijski uradi naj zaročence opozorijo na te predpise in jim, če želijo, kar je potrebno, svetujejo. Da ima namreč krščanski zakon tudi državnopravne pravice in posledice, je treba, da se pri sklepanju zakona upoštevajo tudi državni predpisi.

26.

Podpora pogorelcem v Pleterju župnije sv. Lovrenca na Dravskem polju.

Častivredni gospod župnik!

Poročilo o razdelitvi podpor pleterskim pogorelcem z dne 10. marca 1919 št. 39 sem z veseljem prebral.

Obenem Vam, gospod župnik, sporočim, da se je milih darov za pleterske po ognju hudo prizadete prebivalce še 9253 K 9 h nabralo. To so zadnji doneski v zgoraj imenovani namen.

Pridite torej, častiti gospod župnik, kmalu v kn. šk. konzistorialno pisarno v Mariboru, da se Vam vroči še ta slednja zbirka vseh priposlanih prispevkov za pomilovanja vredne pleterske ponesrečence.

Tudi te miloščine razdelite, gospod župnik, v sporazumu s cenjenim občinskim predstojnikom in z blagimi svetovaleci med pogorcele vestno in pravično! O tem, kako bote te denarje ubogim občanom razdelili, se naj sestavi zapisnik, ki se naj podpiše in semkaj pošlje, da si moj konzistorij pridobi prepričanje, da se je pri tem poslovanju vse izvršilo pravilno.

Ko to v prid in hasek hudo prizadetim prebivalcem v Vaši župniji naročim, pa obenem goreče prosim vsedobrega

Boga, da tudi še te zadnje miloščine bogato blagoslovi. Naj pomagajo ti milosrčni prineski bridke solze Vaših obožanih župljanov saj nekoliko posušiti, naj jim lajšajo kruto uboštvo ter naj jim bodo v izdatno pomoč pri oskrbi novih stanovanj in gospodarskih poslopij!

Vsega skupaj se je po škofiji za pogorcele in pogorelke v Pleterju nabralo 30.253 K 9 h. To je prav lepa in častna zbirka, ki kaže, da so Lavantinci plemenitega in darežljivega srca, ki se v nesreči svojih so-bratov in sester radi usmilijo in prav mnogo pripomorejo, da se tistim, ki so nesrečni postali, gorje olajša. Vsem milosrčnim in darežljivim Lavantincem naj bo ljubi Bog bogat plačnik tukaj in tamkaj!

Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequuntur!

Maribor, na god sv. Jožefa krušnega očeta Jezusovega in variha sv. katoliške Cerkve, dne 19. marca 1919.

† Mihael,
nadpastir.

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 24. marca 1919.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. šk. pisarne.